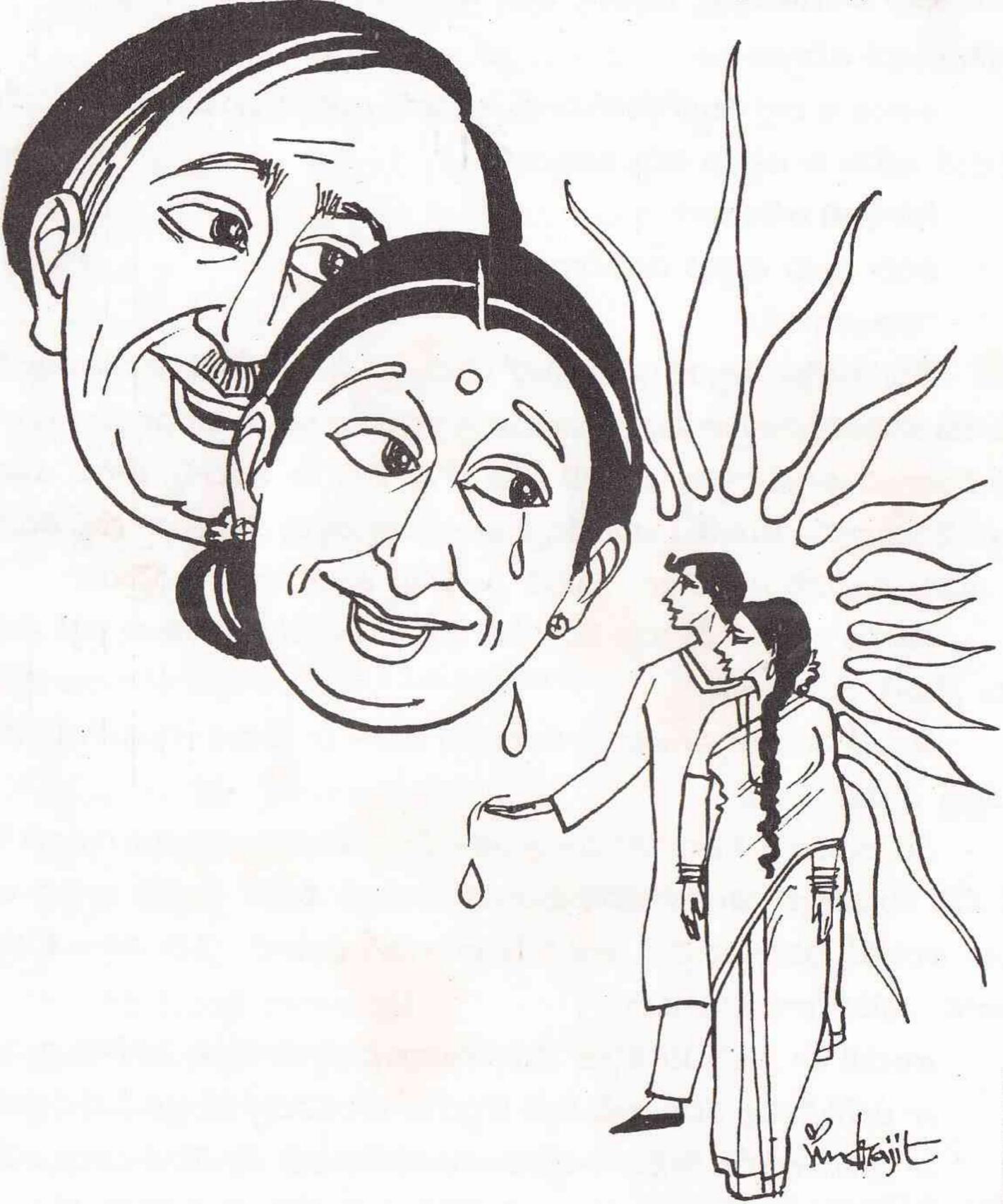

స్మృతి

ఆంధ్రభూమి వీక్లీ.. 25 ఏప్రిల్, 2002

“ఏమిటండీ... వాకింగ్ కెళ్లి ఇంతసేపా? దండపాణి అన్నయ్య మిమ్మల్ని వదలేదా ఈరోజు?” భర్తను అడిగింది సరళ.

“వాడు తొందరగానే వదిలాడుగాని సరళా- ఎదురింట్లో ఎవరైనా క్రొత్తవారు దిగారా?” కుతూహలంగా అడిగాడు మూర్తి.

“అవునండీ! నాకూ ఇంకా పరిచయం కాలేదు. తల్లీకూతుళ్ళు కనిపిస్తున్నారు. ఆ అమ్మాయికి తండ్రి లేనట్లుంది. ఇంటిపనీ, బయటి పనీ వాళ్ళిద్దరే చేసుకుంటున్నారు. ఇద్దరూ చూడ్డానికి చాలా బాగుంటారు. అయినా మీరెందుకు వారి గురించి అడిగారు?”

“నేను వాకింగ్ నుంచి వస్తూంటే ఆ ఇంట్లోంచి పాట వినిపించింది. ఏ పాటో తెలుసా? మన పెళ్ళిచూపులప్పుడు నీవు పాడిన పాట ‘భావయామి రఘురామం!’ ఎంత భావయుక్తంగా పాడిందో ఆ అమ్మాయి! ‘ఈ జన్మలో అటువంటి పాటలు ఇక వినలేను’ అనుకుంటున్న సమయంలో ఆ పాట వినిపించింది. ఆ పాట పూర్తయ్యేదాకా అక్కడ్నుంచి కదలాలనిపించలేదు!”

“అయితే రేపు నేనూ వస్తాను... మీతో వాకింగ్కి!”

“సరేలే... మనిద్దరం అలా ఆ ఇంటిప్రక్కనే గంటలకొద్దీ నిలబడి వింటూంటే... చూసినవాళ్ళు మనల్ని ‘ముసలి లవర్స్’ అనుకుంటారు!”

“అనుకోనీండి... మనం లవర్స్ కాకపోతే కదా!” అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్లి కాఫీకప్పులతో వచ్చింది. ఉదయాన్నే తాను ఒకసారి కాఫీ త్రాగేసినా - భర్త వాకింగ్కి వెళ్లొచ్చాక అతనితో కలిసి కాఫీ త్రాగడం ఆమెకి ఒక అనుభూతి!

మరుసటిరోజు కూడా ఆ ఇంటి ప్రక్కన కొంతసేపు నిలబడ్డాడు మూర్తి. ‘మానస సంచరే... బ్రహ్మణి మానస సంచరే’ వీనుల విందుగా ఉంది పాట! వాకింగ్ పూర్తిచేసుకుని వస్తూ చూశాడు ఆ అమ్మాయిని! ఇంటిముందు ముగ్గు వేస్తోంది. అలాగే చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

చకచకా ఎన్నో రోజుల్నుంచి వేస్తున్నట్టు వేస్తోంది. అంత పెద్దముగ్గు అయిదు నిమిషాల్లో పూర్తిచేసి రంగుపొడి కోసం లేచి మూర్తిని చూసింది. చిన్నగా నవ్వాడు పలకరింపుగా.

గబగబా లోపలికెళ్లి కుర్చీ తెచ్చి వేసి, “కూర్చోండి!” అంది.

కూర్చున్నాడు... ఏం చేయాలో తోచక!

“మీరు ఎదురింట్లో ఉంటారు కదూ..? మీరు వాకింగ్కి వెళ్తూంటే చూస్తూంటాను. మీరు రిటైర్ అయిపోయారా?” ‘అవు’నన్నట్టు తలూపాడు.

“ఎక్కువగా ఇంట్లోనే కనబడుతూంటే అనుకున్నాను. వాలంటరీ రిటైర్మెంటా?”

“అవును!”

“అదే... మీరు అంత ముసలివాళ్ళలా లేరు. ఆంటీ మీకంటే ఇంకా యంగ్గా ఉన్నారు!”

“శ్రీ..! ఏమిటా మాటలు... పెద్దాచిన్నా లేకుండా?” అంటూ జయంతి బయటకి వచ్చింది. ఆమెని చూడగానే గౌరవభావం కలుగుతుంది ఎవరికైనా. ‘నుదుట బొట్టుంటే ఇంకా అందంగా ఉండి ఉండేది!’ అనుకున్నాడు మూర్తి. “ఫర్వాలేదమ్మా! చిన్నపిల్లేగా... మాట్లాడనివ్వు!” అన్నాడు.

“డిగ్రీ చదివింది. ఇంకా చిన్నపిల్లేమిటి? శ్రీ..! అంకుల్కి కాఫీ తీసుకురా!” అంది.

“అబ్బే... వద్దమ్మా! నీ పని కానివ్వు!” ఆ అమ్మాయికి చెప్పాడు.

“ఉండండి బాబాయ్! నేను చేసిన కాఫీ త్రాగారంటే రోజూ నా కాఫీ కోసమే మా ఇంటికి వస్తారు!” అంటూ లోపలికెళ్లింది.

“దీనికి నోరు ఎలా తగ్గించాలో నాకు అర్థంకావడం లేదు అన్నయ్యగారూ!” అంది జయంతి కోపంగా.

“ఎందుకమ్మా... ఇప్పటినుంచే వాళ్ళకి కట్టుదిట్టాలు? ఇంతసేపు మాట్లాడినా నా మనసు నొప్పించేలా ఏం మాట్లాడలేదే?! ఆమెని ప్రీగా వదిలెయ్యండి. మనకంటే తొందరగా మంచిచెడ్డలు గ్రహిస్తారు ఈకాలం పిల్లలు!” అన్నాడు మూర్తి.

“ఇదిగో బాబాయ్..!” అంటూ కాఫీ తెచ్చిచ్చింది.

కాఫీకప్పు అందుకుంటూ- “నీ పేరేమిటమ్మా..?” అని అడిగాడు.

“శ్రీనిజ!”

“చాలా చక్కటి పేరు! నీ తల్లిదండ్రులకు సంగీతంలోగానీ, సాహిత్యంలోగానీ అభిరుచి ఉన్నట్లుంది. అందుకే నీకా పేరు పెట్టారు!”

“సరిగ్గా ఊహించారు బాబాయ్! మా అమ్మ సంగీతంలో కృషి చేసింది. మా నాన్నగారికి సాహిత్యంలో ప్రవేశం ఉండేది. ఆయన పోయాక సాహిత్యంతోబాటు సంగీతం కూడా మూగబోయింది!” అలా అంటున్నప్పుడు శ్రీనిజ కళ్ళల్లో నీళ్లు కదిలాయి.

“బాధపడకమ్మా! నీవు పాటలు నేర్చుకోవడంతో సంగీతలక్ష్మి మళ్ళీ మీ ఇంట్లో కొలువైంది!”

“లక్ష్మి కొలువయి ఉంటే ఈపాటికి దీని పెళ్ళి చేసేసేదాన్ని! ఆమెకి మామీద దయలేదు!”

“లక్ష్మీదేవిలాంటి కూతుర్ని ఎదురుగా పెట్టుకొని అలాంటి మాటలనకమ్మా! లక్ష్మి సరస్వతుల కలయికే మీ శ్రీనిజ!”

“అవునమ్మా! ‘తీరైన సంపద ఎవరింట నుండు- దినదినము ముగ్గున్న లోగిళ్ళ నుండు!’ అన్న పాట కూడా ఉందిగా..?!” అంది శ్రీనిజ. తర్వాత మూర్తి వైపు తిరిగి- “మీ పనిమనిషికి ముగ్గులు సరిగా వచ్చినట్లు లేదు బాబాయ్. రేపట్నుంచీ మీ ఇంటిముందు కూడా నేనే ముగ్గులు వేస్తాను. అప్పుడు మీకూడా బాగా డబ్బులు వస్తాయి!” అంది.

“అలాగే నీ ఇష్టం! కాఫీ నిజంగానే అద్భుతంగా ఉంది. కాఫీపొడితోబాటు నీ చురుకుదనం కూడా కలిపావా ఏమిటి?” అన్నాడు మెచ్చుకోలుగా. ఆ మెప్పుకి ఎంతో సంతోషించింది శ్రీనిజ.

కొద్దిరోజుల్లోనే మూర్తి, సరళకు బాగా దగ్గరైంది శ్రీనిజ. రోజూ వాళ్ళింటికి వచ్చి కబుర్లు చెప్పడం, సరళకు పనిలో సహాయం చేయడం, ఇంటిముందు ముగ్గులు వేయడం, క్రొత్తక్రొత్త స్వీట్స్ చేయడం, పాటలు పాడటం... ఒకటేమిటి - వాళ్ళిద్దరికీ కూతురు లేని లోటు శ్రీనిజ తీరుస్తోంది. మూర్తి తన మిత్రుడి కొడుకు ప్రారంభించిన ప్రైవేటు స్కూల్లో శ్రీనిజకు టీచరు ఉద్యోగం ఇప్పించాడు.

ఆరోజు ఆదివారం! సరళకి జ్వరం వస్తే శ్రీనిజ వచ్చి వంట చేసింది. ఆమెతో మాట్లాడుతూ మూర్తి సహాయం చేశాడు. భోజనానికి కూర్చున్న మూర్తికి శ్రీనిజ వడ్డించింది.

“అబ్బ... ఇంత రుచికరమైన వంట నా జీవితంలో తినలేదు!”

“ముఖస్తుతి వద్దు బాబాయ్!”

“నిజమమ్మా..! సరళకి కోపం వచ్చినా సరే - అయినా ఇన్ని విద్యలు ఎలా నేర్చుకున్నావమ్మా?”

“అమ్మ ఉద్యోగం చేస్తోంది కనుక తప్పనిసరిగా నేను వంట చేయాల్సివచ్చేది. అలాగే వచ్చేసింది. నెససిటీ ఈజ్ మదరాఫ్ ఇన్వెన్షన్!” అంది.

“గుడ్... నువ్వు ఇక్కడే భోంచేయకూడదూ?”

“వద్దు బాబాయ్! నేను అమ్మతో మధ్యాహ్నం భోంచేసేది ఆదివారాల్లోనే! నేనూ లేకుంటే అమ్మ ఒంటరిగా ఫీలౌతుంది!”

“మీ నాన్నని పోగొట్టుకోవడం మీ అమ్మ దురదృష్టమయితే - నీలాంటి కూతుర్ని కన్నందుకు మీ అమ్మ చాలా అదృష్టవంతురాలమ్మా... వెళ్లు తల్లీ!” అన్నాడు మూర్తి.

ఒకరోజు శ్రీనిజ తల్లితో పెళ్ళివిషయం అడిగాడు మూర్తి.

“ఆయన ప్రైవేటు కంపెనీలో పనిచేసేవారు కాబట్టి ఆయన కూడబెట్టింది ఏమీలేదు. పి.ఎఫ్. పాతికవేలు వచ్చింది. అది బ్యాంకులో దాచాను. వడ్డీతో కలిపి అరవై వేలదాకా రావచ్చు. ఏదో భగవంతుడి దయవల్ల అదే కంపెనీలో నాకు ఉద్యోగం యిచ్చారు. అయితే వాళ్ళిచ్చే జీతం ఇల్లు గడవటానికి, దీని చదువులకు సరిపోయింది. నేను దాచిపెట్టింది ఏమీలేదు. ఆడపిల్ల పెళ్ళంటే ఎంత ఖర్చవుతుందో మీకు తెలియనిది కాదు..!” అంది జయంతి.

“ముందు మనం సంబంధాలు చూద్దాం! అన్నీ కుదిరాక అప్పుడు ఆలోచిద్దాము డబ్బు సంగతి!”

“అలాగే చూద్దామన్నయ్యా! మీరే అంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నప్పుడు నేనెందుకు కాదనాలి?”

“నా స్నేహితుడి కొడుకు బి.టెక్. చదివి మంచికంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. వాడికి చదువుకున్న, ఉద్యోగం చేయని అమ్మాయి కావాలిట! మన శ్రీనిజ అతడికి నచ్చుతుందని నా నమ్మకం. అమ్మాయిది ప్రైవేటు స్కూల్లో ఉద్యోగం కనుక పెళ్ళయ్యాక ఎటూ మానేయక తప్పదు. మీరు సరేనంటే నేను వాళ్ళతో మాట్లాడతాను!”

“నాకేం అభ్యంతరం లేదు. తప్పకుండా మాట్లాడండి!”

మూర్తి తన స్నేహితుడితో మాట్లాడటం... వాళ్ళు అమ్మాయిని చూడ్డానికి వస్తాననడం జరిగింది. ఓ మంచిరోజు పెళ్ళిచూపులు జరిగాయి. అమ్మాయిని చూశాక మూర్తి మెల్లగా పెళ్ళికొడుకు కిశోర్ని అడిగాడు - అమ్మాయి ఎలా వుందని!

“మీరు సెలెక్షన్ చేస్తే నచ్చకుండా ఉంటుందా? బాగా నచ్చింది!” అన్నాడు.

వాళ్ళు కట్నం విషయం మాట్లాడుతున్నప్పుడు మూర్తి దంపతులు కావాలనే తమ ఇంటికి వచ్చేశారు. వాళ్ళంతా వెళ్లిపోయాక తొమ్మిది గంటలకు వాళ్ళింటికి వెళ్లాడు మూర్తి. తల్లీకూతుళ్ళిద్దరూ నీరసంగా కూర్చుని ఉన్నారు.

“కంగ్రాట్స్ శ్రీనిజా... అబ్బాయికి నీవు నచ్చావట!” అన్నాడు సంతోషంగా.

“కానీ, మేమిచ్చే కట్నం వాళ్ళకి నచ్చలేదు బాబాయ్!” అంది నిరుత్సాహంగా.

“ఏమ్మా... ఏం జరిగింది?” జయంతిని అడిగాడు.

వాళ్ళు యాభైవేలు కట్నం అడిగారనీ, తాను తన పరిస్థితి చెబితే అంతకంటే తక్కువకి తాము ఒప్పుకోమనీ, ఏ విషయం వారంరోజుల్లో తెలియజేయమన్నారనీ చెప్పింది జయంతి.

“చెప్పేయండన్నయ్యా - మాకంత తాహతు లేదనీ, ఈ సంబంధం వదులు కుంటున్నామని!”

“చూద్దాం! వారంరోజులు గడువుందిగా... మీరు బాధపడకండి. ఈ సంబంధం కుదరవచ్చు. కుదరకుంటే ఇంకా మంచినంబంధం దొరకవచ్చు. అన్నట్లు - మీకు అన్నయ్యలు ఎవరూ లేరా?” అని జయంతిని అడిగాడు.

“వరుసకైతే ఉన్నారు. అవసరానికైతే లేరు!”

“సరే చూద్దాం! ఇప్పటికే ఆలస్యమైంది. మీరు భోంచేయండి!” అని, “శ్రీనిజా..! మీకు అబ్బాయి నచ్చాడామ్మా?” అని అడిగాడు.

‘నచ్చాడ’న్నట్టు తలూపింది.

మూడురోజుల తర్వాత సరళతో అన్నాడు మూర్తి-

“సరళా..! నీతో ఒక విషయం మాట్లాడాలి. కొద్దిసేపిలా కూర్చో!”

“శ్రీనిజ పెళ్ళి విషయమేగా? చెప్పండి!” అంటూ కుర్చీలో కూర్చుంది.

“నీకెలా తెలుసు?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు మూర్తి.

“ఏమండీ! మన పెళ్ళయి పాతికేళ్లయింది. మీ మనసు గురించి నాకు తెలియదా?”

“నిజమే... నేను శ్రీనిజ గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. కుందనపు బొమ్మలాంటి అమ్మాయి కోడలిగా వస్తూంటే యాభైవేలు కట్నం అడుగుతున్నారు!”

“పోనీ, మీ ఫ్రెండ్ తో మాట్లాడి చూడకూడదూ ఒకసారి?”

“వద్దు. డబ్బు విషయంలోనే స్నేహాలూ, బంధుత్వాలూ చెడేది! ఆ విషయంగా అతనితో ఏమీ మాట్లాడకూడదనుకున్నాను. అయితే వాళ్ళ అత్యాశకు మాత్రం నాకు విచారం కలుగుతోంది!”

“అంతా మీలాగా కట్నం తీసుకోకూడదు అనుకునివుంటే... ఈ దేశంలో ఆడపిల్లల తండ్రులంతా హాయిగా ఉండేవారు!”

“నా ప్రయత్నం కూడా అదే! మనకి వీలయినంత సహాయం చేసి ఓ ఆడపిల్ల తల్లిని హాయిగా ఉంచుదాం!”

“అయితే... ఎంత ఇద్దామని మీ ఉద్దేశం?”

“ఆ యాభైవేలూ ఇచ్చేద్దామనుకుంటున్నాను!”

“యాభై వేలా..?” ఆశ్చర్యంగా నోరు తెరిచింది.

“నువ్వు ఆశ్చర్యపోతావని తెలుసు. చూడు సరళా! నేను వి.ఆర్.ఎస్. తీసుకున్నాక దాదాపు పద్నాలుగు లక్షలు నాకు వచ్చింది. నేను పనిచేయని మూడు సంవత్సరాల జీతంతోపాటు అప్పట్నుంచే పెన్షన్ కూడా ఇస్తున్నారు. నాకు కష్టపడకుండా వచ్చే డబ్బు అంత ప్రియం కాదని నీకూ తెలుసు. అందులో కొంతైనా ఓ మంచిపనికి వినియోగిద్దామని నా ఆలోచన! మనిద్దరి జీవనానికి నా పెన్షన్, బ్యాంకు ఇచ్చే వడ్డీ సరిపోతుంది. ఉన్న ఒక్క కొడుకూ, కోడలూ బాగా సంపాదించు కుంటున్నారు. ఓ యాభైవేలు వాళ్ళకిస్తే మనకి తరిగిపోయేది ఏం లేదుగా!”

“ఏమో... నాకు మనసు రావడం లేదండీ! పోనీ- పదో, ఇరవయ్యో ఇవ్వండి. మనకి ఇప్పుడు డబ్బులు ఉన్నమాట నిజం! రేపేం అవసరం వస్తుందో ఎలా ఊహించగలం?”

“నేను ఈరోజు గురించే ఆలోచిస్తాను. రేపటి సంగతి ఆ భగవంతుడికి వదిలేస్తాను. ఆ విషయం నీకూ తెలుసు!”

“సరే... మీ ఇష్టం!”

“నేను ఇద్దామనే నిర్ణయించుకున్నాను. నువ్వు బాగా ఆలోచించి మనస్ఫూర్తిగా ఇందులో పాలుపంచుకుంటేనే నాకు సంతోషం! శ్రీనిజ మనతో ఎంతగానో కలిసిపోయింది. నువ్వు ఆమెను కూతురులాగా చూసుకుంటున్నావు. ఓ మంచిపని ఇచ్చే తృప్తి ముందు డబ్బిచ్చే తృప్తి ఎంత?”

“నేనూ మనస్ఫూర్తిగా ఒప్పుకుంటున్నాను... సరేనా?” అంది సరళ నవ్వుతూ.

“గుడ్... రేపు జయంతిగారితో మాట్లాడతాను!”

మూర్తి చెప్పింది విని మొదట ఒప్పుకోకపోయినా - సరళ కూడా నచ్చచెప్పడంతో జయంతి ఒప్పుకుంది.

“ఈయన డబ్బు ఇచ్చిన విషయం మన నలుగురి మధ్యే ఉండిపోవాలి. లేకుంటే అనవసరపు ఇబ్బందులుంటాయి!” అంది సరళ.

శ్రీనిజ పెళ్ళిలో ఉత్సాహంగా పాలుపంచుకున్నారు మూర్తి దంపతులు.

అత్తగారింటికి వెళ్లేముందు మూర్తి ఇంటికొచ్చి ఇద్దరికీ నమస్కారం చేసింది శ్రీనిజ.

“బాబాయ్! మీరు చేసిన సహాయం నా జీవితంలో మరువలేను. నా తల్లిదండ్రుల తర్వాత అంతటిస్థానంలో మీ ఇద్దర్నీ ఉంచుకున్నాను నా మనసులో..!” అంది కళ్ళనీళ్లతో.

సరళా, మూర్తిలకు కూడా ఏడుపు వచ్చింది... ఆమె దూరమవుతున్నందుకు బాధతో!

కొద్దిరోజుల తర్వాత జయంతి వచ్చి చెప్పింది-

“అన్నయ్యగారూ! అల్లుడికి అమెరికాలో మంచి ఉద్యోగం దొరికిందట! ఈ గురువారం ఇద్దరూ బయలుదేరుతున్నారు! నేను దాన్ని హైదరాబాద్ అయినా పంపగలనా అనుకునేదాన్ని. ఏకంగా అమెరికాకే వెళ్తోంది అది! ఇదంతా మీ చలవే!” అంది.

“అంతా మీరు, మీవారు చేసిన మంచిపనుల ఫలితమేనమ్మా! మేము నిమిత్తమాత్రులం!” అన్నాడు మూర్తి.

ఆరైల్ల తరువాత మూర్తికి ఉత్తరం వస్తే తీసి చదివాడు. శ్రీనిజ భర్త కిషోర్ రాశాడు.

“అంకుల్,

నన్ను ఎత్తుకొని ఆడించినవారు మీరు. మీ గొప్పమనసుతో నన్ను తలదించుకునేలా చేశారు. ఆరోజే నన్నెందుకు తిట్టలేదు అంకుల్ మీరు? అమ్మా, నాన్నా, మీరు మాట్లాడి ఈ సంబంధం స్థిరం చేశారనుకున్నాను కానీ, మీ కష్టార్జితం మాకిచ్చారని శ్రీనిజ చెప్పేదాకా నాకు తెలియదు.

ఈ క్షణమే యాభైవేలకు సరిపడా డాలర్లు మీకు పంపగలను. అలాచేస్తే ఓ మంచి పనికోసం అంత డబ్బును తృణప్రాయంలా భావించిన మిమ్మల్ని అవమానించినట్లే అవుతుంది. అందుకే చెప్తున్నాను - భవిష్యత్తులో మీకే అవసరం వచ్చినా మీకోసం, మీ సేవకోసం నేనున్నానని మరచిపోకండి. మీ శ్రీనివాస్ తోపాటు నన్నూ మీ కొడుకులా భావించండి. మీరు ‘మా మనిషి’ అనుకోవడమే మాకెంతో గర్వంగా ఉంది.

శ్రీనిజ తను పనిచేసిన స్కూల్లో ఓ టీచరు కూతురికి కేన్సర్ ఆపరేషన్ అవసరమని, వాళ్ళు డబ్బులేక వైద్యం చేయించలేకపోతున్నారని చెప్పింది. మీరిచ్చిన స్పూర్తితో నేను ఇరవైవేలు శ్రీనిజ అమ్మగారికి పంపి, వారికి నావంతు సహాయం అందజేయమన్నాను. ఇటువంటి పనులకు ముగింపు ఉండకూడదు... ప్రారంభం మాత్రమే ఉండాలి. మీతో ప్రారంభమైన ఈ చైను కొనసాగుతూనే ఉండాలి.

మీకు, ఆంటీకి మా ఇద్దరి నమస్కారములు.

ఇట్లు
మీ
కిషోర్”

ఉత్తరం చదివిన సరళకి కూడా ఎంతో సంతోషం అయ్యింది.

“మూర్తిగారూ! ఐయామ్ ప్రౌడ్ ఆఫ్ యూ..!” అంది.

